RUSKI INWALID

№ 220.

CZWARTEK. 16 Września. 1820 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomości Kraiowe: Królewstwo Polskie. z Warszawy. Wiadomości Zagraniczne: Angliia. Portugaliia.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

Królestwo Polskie.

z Warszawy, 12 Września.

Dzień wczorayszy był dniem wielkiey uroczystości, bo dniem obchodu Jmienin N. Cesarza Wszech Rossyy i Króla Pana naszego miłościwego. Uroczystość ta, zawsze miła Polakom, tem milszą ieszcze ztała się dla nich tego roku, że ią obchodzili maiąc na ziemi swoiey tego dobrego i łaskawego Monarchę, że Mu w stolicy Królestwa iego obecnemu mogli osobiście złożyć hołd uszanowania, i wynurzyć uczucia, iakiemi tchną zawsze dla Niego. — O 11tey miał wielką mszą JW. Hołowczyc Arcybiskup Warszawski, Prymas i Senator Królestwa Polskiego, na którey byli J. O. Xiążę Namiestnik Królewski, Senatorowie duchowni i świeccy, Ministrowie, Radcy Stanu i wszystkich innych władz członkowie. Po mszy, zaspiewał Arcy-Pasterz Te Deum, i odśpiewał modlitwę za długie i szczęśliwe panowanie N. Pana.—Po nabożeństwie, udali się wszyscy na pokoie zamkowe, gdzie Mu złożyli hołd uszanowania, i powinszowanie z powodu wielkiey uroczystości Jmienin Jego. O w pół 9tey wieczorem zaszczycił N. Pan obecnością swoią bal u J. O. Xięcia Namiestnika, który raczył otworzyć tańcem polskim z J. O. Xężną Łowicką, a w drugiey parze był J. C. M. W. Xżę z. J. O. Xżną Namiestnikową Bawił Monarcha do w pół 12.—Widowisko teatralne dnia tego było bezpłatne. — Gdy się zmierzchło, nastąpiło powszechne oświecenie, które całą prawie, można śmiało powiedzieć, ludność stolicy wyprowadziło na ulice, mianowicie, począwszy od Zamku Królewskiego aż ku pałacowi zwanemu Saskim, tak dalece, iż z trudnością można się było przecisnąć tak poiazdom, iak i pieszo idącym. Między oświeconemi gmachami iaśniały szczególniey pałac Namiestnika, przed którym płonęła pięknym ogniem piramida na 36 łokci wysoka; pałac zwany Saskim, pałac Rządowy zwany Kra-

sińskich, pałac zwany Prymasowskim, główny Ratusz, i przyległy mu gmach Marywilski.

Omnium Russiarum Imperatori Illustrissimo Alexandro.

Consilio Nestor, summa prudentia Ulysses,
Achilles Pugna, Bonitate Vespasianus,
Titus, Aurelianus Marcus, Antonius Adest.
Doctrina Caesar, Martisque peritus in arte;
Protector Clarus Studiorum, Ecce Pericles.
Sublimi ingenio splendescens, dignus amari,
Cordis et animae Superior dotibus ardet.
Victor, invictus et praeclarissimus Heros;
Orbis terrarum Pacator, ubivis atque Pater.

Par le Baron Girardot Medecin.

Lista.

Posłów i Deputowanych na Seym 1820 roku.

Woiewództwo Lubelskie.

Posłowie z Powiatów.

Lubelskiego, Jan Raczyński.
Lubartowskiego, Józef Jabłonowski.
Kazimierskiego, Leon Dembowski.
Krasnystawskiego, Paweł Cieszkowski.
Chełmskiego, Tomasz Łubieński.
Hrubieszowskiego, Antoni Ratomski.
Tomaszowskiego, Józef Wyszyński.
Zamoyskiego, Tomasz Wyszyński.
Tarnogrodzkiego, Stanisław Nowakowski.
Kraśnickiego, Felix Doliński.

Deputowani

z Okręgów Gminnych.

Z miasta Lublina, Krzysztof Koru.
Z Okręgu Lubelskiego, X. Mateusz Woiakowski.
dto Krasnystawskiego, zszedł z tego świata w miesiącu Sierpniu 1820.
dto Hrubieszowskiego, Wincenty Wydżga.
dto Zamoyskiego, X. Antoni Ogonowski.

Woiewództwo Płockie.

Posłowie z Powiatów.

Płockiego, Tomasz Trzciński.
Pułtuskiego, Tomasz Skarżyński.
Lipnowskiego, Gabryel Podoski.
Mławskiego, Klemens Radrymiński.
Przasnyskiego Wincenty Krasiński.
Ostrołęckiego, Piotr Staniszewski.

Deputowani z Okręgów Gminnych.

Z miasta Płocka, Kcietan Kozłowski.
Z Okręgu Płockiego, X. Michał Wierzbowski.
dito Mławskiego, Józef Wysocki.
dito Ostrołęckiego, Filip Laskowski.

Woiewództwo Mazowieckie.

Posłowie.

z Powiatów.

Warszawskiego, Michał Potocki.
Błońskiego, Józef Krasiński.
Czerskiego, Piotr Zaborowski.
Stanisławowskiego, Kazimierz Oborski.
Siennickiego, Alexander Rożniecki.
Rawskiego, Jakób Piekarski.
Brzezińskiego, Stefan Dobiecki.
Łęczyckiego Bogumił Szołowski.
Zgierskiego, Antoni Ostrowski.
Sochaczewskiego, Ian Lasocki.
Gostyńskiego, Teodor Dembowski.
Orłowskiego, Kazimierz Sokołowski.
Brzeskiego, Augustyn Słubicki.
Kowalskiego, Maciey Wolicki.
Radzieiowskiego, Maciey Lubowiecki.

Deputowani z Okręgów Gminnych.

Z Cyrk. I. mias. Warsz: Franciszek Hangel.
dito II. dito dito Adryan Łuczyński.
dito III. dito dito Samu: Bogumił Linde.
dito IV. dito dito Antoni Łabęcki.
dito V. dito dito Dominik Krysiński.
dito VI. dito dito Walenty Maiewski.
dito VII. dito dito Jan Kuzniczów.
dito VIII. dito dito Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xiążę Konstanty.
Z Okręgu Warszawskiego . . . . unieważniony w dniu 27 Sierpnia 1820.
dito Stanisławskiego, Antoni Starczyński.
dito Rawskiego, Antoni Wołłowicz.
dito Łęczyckiego, X. Ian Iakubowski.
dito Sochaczewskiego, Antoni Zawadzki.
dito Gostyńskiego, X. Konstanty Pleiewski.
dito Kuiawskiego Hładyszewski.

Woiewództwo Podlaskie.

Siedleckiego, Ignacy Cieszkowski.
Węgrowskiego, Józef Grabowski.
Łukowskiego, Walenty Markowski.
Garwolińskiego, Stanisław Jezierski,
Zalechowskiego, Iacek Bętkowski,
Bialskiego, Iakób Buczacki,
Łosickiego, Leon Nowakowski.
Włodawskiego, Woyciech Kunicki.

Deputowani z Okręgów Gminnych.

Z Okręgu Siedlec: X. Walen: Woiewódzki
dito Łukowskiego, Jakób Sočko.
dito Bialskiego, Kalixt Mierzeiewski.
dito Radzyńskiego, X. Józef Duczymiński.

Woiewództwa Augustowskie.

Posłowie z Powiatów.

Łomżyńskiego, Leopold Staniszewski.
Tykocińskiego, Józef Szepietowski.

Dąbrowskiego, Ian Augustowski.
Biebrzańskiego Raymund Rembieliński.
Seyneńskiego, Kaietan Gawroński.
Kalwaryyskiego, Józef Godlewski.

Deputowani z Okręgów Gminnych.

Łomżyńskiego, Benedykt Kapica.
Augustowskiego, Baltazar Kuiawski.
Seyneńskiego, Teofil Mirski.
Kalwaryyskiego, Paweł Czaiewski.
Maryampolskiego, Józef Fergiss.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Anglija.

z Londynu, 5 Września.

Dnia wczorayszego przyięła Królowa ieszcze kilka adressów w swoim domu wieyskim. Deputacyia która iey podała adres od parafianów i parafianek *Mery le bon*, składała się z Lorda *Fitzgerald*, Sir *Noela* i Pana *Hume* i *Witbriad*. Inne osoby które podpisały ten adres postępowały za nimi w 135 poiazdach naiętych. Cała droga od Westminster do tak nazwanego Brandenburhause zapełniona była ludem. W Hamersmith także niezmierny tłum oczekiwał tego orszaku i znim połączył się.— Z liczby pomienionych poiazdów przeszło sto zaprzężone były czterma końmi. Wszystkie osoby należące do tego tryumfalnego orszaku ozdobione były kokardami z białych wstążek.

Skoro odczytaną została w domu Królowey odpowiedz na podany iey adres, ieden z obecnych wtę porę na pokoiach, N. Pani, zbliżył się do okna i dał znak ludowi zgromadzonemu koło domu i natychmiast rozległy się nieprzeliczone okrzyki radości. Po drodze wiodącey ku domowi brandenburgskiemu markitanci porozstawiali namioty, w których zatrzymywały się damy iadące wtym orszaku i orzezwiały się rozmaitemi chłodnikami.

Alderman *Wood* otrzymał tu trzy rozmaite mianowania to iest *mądrości doskonałey* (la sagesse absolu) *drzewa do budowy* i *Aldermana Bergami*; z ostatniego iednak nazwania bardzo iest niekontent.

Chorąży *Waddington* uwięzionym został na sześć miesięcy za rozszerzanie pism buntowniczych.

Królowa niebyła na posiedzeniach parlamentu przez cały przeszły tydzień. Przeiezdza się codzień po mieście i bliższych okolicach.

Xiążę *Wellington* i Margrabia *Anglesea* (który się wsławił w bitwie pod Waterloo pod imieniem Jenerała *Oxbridge*) nieinaczey ukazuią się na ulicy iak pod zasłoną gwardyi iezdney.

Według zapewnień dziennika *kochaiący prawdę Brytańczyk*, wydatki które ciągnie za sobą proces Królowey, dochodzą ze strony tylko rządu do 200,000 funtów szterlingów.

Badania Ludwiki *Dumont* czyli iak niektórzy piszą *Demont* znowu były rospoczęte w przeszłą sobotę; lecz krótko trwały tą razą. Po skończeniu ich czytano nayprzod w oryginale po francuzku, a potem w przekładaniu dwa listy, z których ieden pisała ona do siostry swoiey *Maryietty*, a drugi do samey Królowey naówczas Xiężney *Wallii*. W pierwszym datowanym z Kolumbi 1 lutego 1818 roku wyrażono między innem co następuie:

»Widzę na około siebie wesołość i zabawy; lecz co do mnie czas móy spokoynie i dość smutno przepędzam i niemam ochoty bydz wesołą ani należeć do zabaw. Niezgadniesz zapewne kochana siostro przyczyny tego? Oto żal że opuściłam Xiężnę i myśl iż zostawiłam ią nietylko w złem o mym charakterze rozumieniu; lecz nadto i dałam powod do mniemania że iestem niewdzięczną. Ach czemuż to niema teraz tu Xiężney! Widziałaby czy zasługuię na imie niewdzięczney. O iak często i z iakim zapałem zdarzało mi się tu mówić o iey rzadkich cnotach i przyiemnościach, o iey wybornych talentach, dobroci i cierpliwości, o iey dobroczynności i innych iey charakteru zaletach! Jak często słowa moie przenikały zgruntu serca moich słuchaczów! Jak często ciż słuchacze narzekali na niesprawiedliwość ludzi, gotuiących tyle klęsk i goryczy tak doskonałey osobie, która aż nadto zasługuie na to, aby zupełnie była szczęśliwą! Niemożesz sobie wystawić kochana *Maryietto* iakie tu sprawił wrażenie móy dzienniczek. Z ukontentowaniem sama przypominam sobie, żem go pisała dla naylepszey w swiecie Xiężney.«

Wczora i dzisiay badano iescze iedynastu świadków przeciwko Królowey. Prawie wszystkie wyznania ich były takie, iż przedsięwziąwszy raz szanować prawidła przystoyności, niemożemy ich podać do wiadomości czytelników naszych. Ostatni z swiadków badanych był nieiakiś *Sacki*, który przy Królowey przez cały rok był gońcem.

Dziś wieczorem rozeszła się tu pogłoska, że prokurator ieneralny wyczerpał nakoniec wszystkie swe obwinienia i że zarzuty przeciwko Królowey i zeznania swiadków już są skończone. A tak Pan Brugham przystąpi iutro do *obrony* Królowey i to właśnie iest

teraz przedmiotem powszechnych a to nay niecierpliwszych oczekiwań. Powiadaią że wiele iescze było swiadków przeciwko Królowey; lecz się nieodważyło przeprawić przez kanał, boiąc się złego przyięcia ze stroncy pospólstwa angielskiego.

z Londynu, 8 Września.

Badania swiadków przeciwko Królowey pozawczora skończone zostały. Ostatni z nich był nieiakiś *Sacki* mianuiący się niegdyś *Sachini* i Hrabią *Milani*. Na wczorayszem posiedzeniu parlamentu, Jeneralny prokurator Królewski podał w krótkosci wszystkie obwinienia przeciwko Królowey i w długiey swoiey mowie starał się dowieść, że wszystkie te zarzuty oparte są na świadectwach niezaprzeczonych. Wspomniał także i o korrespondencyi Ludwiki *Dumont* z iey siostrą i twierdził, że ta korrespondencyia była przeymowaną i pisma tych siostr znaydowały się w ręku Królowey. — Nakoniec mowił co następuie:

»Gdyby zaś niebyło dostatecznych przyczyn do splamienia honoru N. Pani; iesli w obchodzeniu się iey z swoim gońcem niebyło nic taiemniczego, ieśli *Bergami* winien swoie wywyższenie samym tylko swoim zasługom, okasanym swey Pani; mnie się zdaie że naylepszym swiadkiem na obronę Królowey i zbicie zeznań Ludwiki *Dumont*, byłby sam *Bergami*.

(Dokończenie iutro.)

WIADOMOŚCI NAYNÓWSZE.

PORTUGALIIA.

Dnia 21 Sierpnia zachwiano niespodzianie powszechną w Porto spokoyność o godzinie 4 zrana. Ukazały się zaraz buntownicze odezwy w ktorych Namiestnik Królewski, Biskup i niektórzy urzędnicy rozruchu zawiadamiali o ustanowieniu tym czasowego rządu z przyswoioną mu władzą zwołania kortezów, dla napisania konstytucyi. Rozlegały się okrzyki stronników podburzycieli, starających się podtrzymać ten ich pierwszy krok zuchwały; zaraz papiery państwa niezmiernie spadły, uwięziono cudzoziemców służących w woysku portugalskiem, między któremi iest także i Jenerał *Blond*; gaże iednak które ci oficerowie pobierali zostawione są przy nich.

Skoro wiadomość o tym buncie doszła do Lizbony, wydano tam zaraz pod dniem 29 sierpnia odezwę następuiącą, podpisaną przez Kardynała Patryiarchę, Margrabiego de *Barra*, Hrabiego *Penisch*, Hrabiego *Feira* i don Antonio *Gometz-Ribeiro*.

»Portugalczycy! dowiedzieliśmy się w tym »momęcie o strasznym buncie przeciwko pra»wey władzy naylepszego Króla naszego. Nie»wielka liczba złośliwych ludzi potrafiła uwieść »oficerów woysk znayduiących się w Porto, »zmusiła ich do złamania przysięgi wierności »Królowi i chorągwiom swoim i samowolnie »ustanowiła Rząd, któremu przywłaszczyła »władzę naywyższą Królestwa. Pod pozorem »przysięgi wierności monarsze i oyczyznie ukrywali ci ludzie zgubny zamiar wtrącenia »kraiu w przepaść rewolucyi, a narod który »zawsze był niezawisłym chcieli wprządz w »obce i haniebne iarzmo. Lecz wy niedaycie się uwieść zwodniczemi obietnicami wierni i wa»leczni Portugalczycy. Postępki buntow»ników widzialnie są sprzeczne z ich sło»wami: przyrzekaiąc uległość i wierność, »zawiązuią Rząd przeciwiący się prawey wła»dzy Króla naszego. Oto dziś iescze przybył »tu okręt woienny, i przywiozł nowe dobro»czynne ustawy Monarchy naszego, dowodzące »czułey iego o nas troskliwości; przywiózł spra»wiedliwe a zadowalniaiące odpowiedzi na pro»śby wiernych iego poddanych. — Przyspiesze»my podanie ich do powszechney wiadomosci »aby ieżeli można powiększyć iescze zgrozę »i odrazę, iakiemi was nabawiaią wypadki za»szłe w Porto.«

Zaleca się daley namiestnikom prowincyy aby przedsięwzięli iak nayczynnieysze srodki dla odwrócenia tego złego, a woyska i narod wezwane są do zachowania wierności iaka ich zawsze znamienowała. Co zas do buntowników, tym czyni się nadzieia przebaczenia, gdy uznawszy swe obłąkanie, szczerze powrócą na drogę powinności swoich.

Kurs Petersburski.

Dukat: hollend: nowy	—	rubli as:	—	11	60. k.
Ditto — Ditto stary	—	Ditto	—	11	— —
Rubel srebrny	—	—	Ditto	—	3 70. —

W PETERSBURGU.

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.